

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo septimus

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

bonitate et liberalitate: de q̄ sup̄ diximus: ser. iij. Et sic considerado dei bonitate: oꝝ reuocari cor: ab exterioribz. 3ti. P̄mo purgandus est animus: et a reꝝ teporalium cogitationibz segregandus: vt pura cordis actiões ad deũ dirigat. 3de lib. de sum. bono. Deus quideꝝ nostra celestis est: et tũc oꝝã do bñ deũ contemplant: qm̄ nullis terrẽis curis impedit. Et Ep̄anus lib. de oratiõẽ dñica. Quõ audiri te postulas cũ teipm̄ n̄ audias: dñm̄ tui memores esse vis cũ tui ipse nõ memor sis. Propterea d̄ saluator dicit. vj. Tu autẽ cũ oraueris intra cubi culũ tuũ et clauso ostio ora patrẽ zc. 3n̄gressus cubiculi est cordis ad se reuocatio: clausio autẽ ostij est eiusdẽ cordis retentio.

Tertia est meditatio humiliatiua: p̄ considerado vitz nostrã vilitatẽ ex vna parte: et diuine maiestatis excellentiã ex alia: vt sic timeam? loq̄ cũ deo: sicut faciebat Abrahã Benef. xviij. di. Loquar ad dominũ meũ cũ sim puluis et cinis. Et si p̄ tale p̄derationez paciter humiliemur: audiet dominus oratiões n̄stras: qm̄ sicut d̄ Jacob. iij. Humilibus dat gr̄am. Exemplũ .ij. Paral. xxx. iij. de orõne Manasses. Dan. ix. de orõne Daniel. Mat. viij. de orõne Centurionis. Luc. xviij. de orõne publica ni. 3o sicut d̄ beatus Petrus. j. Pe. v. Humiliamini sub potẽti manu dei zc.

Quarta arti. Audistis zc. Attẽdite istaq; qm̄ oratio reuerẽter debet fieri sic habet. E. de in ius vocando. l. j. vitz Sicut bonis. Liberti magnã reuerentiaz tenent suis manumissoribz in oibus exhibere. ar. xj. q. ij. Ep̄s qui mancipiũ. 8. Libertus. Pone casum de eo q̄ vult aliquid petere a dño terreno vel iudice a quo fuit manumissus vlt̄ q̄ iaz mlta alia bona accepit cũ q̄nta reuerẽtia petere debet. Ex. pone et nota q̄ sum? oēs liberti. i. libertati restituti. Et q̄quid habem? a deo accepimus qui sumus dñs est. idõ cũ oĩ reuerẽtia a nobis e orãd. q̄si dicẽtibz illõ Daniel. ix. Nõ in iustificatiõibz n̄stris sz in misericordiõibz tuis multis p̄sternim? p̄ces añfaciem tuam.

Sermo septimus.

Orate et da

Pbitur zc. Ipse pater amat vos qz vos me amastis et credidistis qz a p̄re exiui Jo. xvj. 3bi tãgunt fides: spes et charitas q̄ sunt necessarie vt bene petam? Propter p̄mã d̄r: Qz credidistis. Eccl. j. Beneplacitũ est dño fides. Propter scõdam: qz a deo exiui. Qui em̄ credit eũ a deo exiisse sperat in eo. p̄s. Spera in dño et ipse faciet. Propter tertiã Ipse pater amat vos qz vos me amastis 3bi 2 yra. qz: nõ d̄r rõem causale sz notificatiua a posteriori. q. d. Certi esse debet qz pater amat vos qz vos me amastis. Jo an. xliij. Qui diligit me diliget a p̄re meo.

Petite zc. **P**rimo ar. An p̄destinatio iuuari possit p̄cibz scõz? Rõ. nõ. Nullũ eternũ p̄cedit a tpali. Contra. Aug. in de p̄destinatioẽ scõz d̄r: qz orare debem? p̄ p̄destinatis qz fortassis sic p̄destinati sunt vt nostris orõnibz saluent. 3re Benef. xv. 3sa ac rogauit deũ et dedit p̄ceptũ rebecca ex qua nat? est iacob q̄ fuit p̄destinat? Rõ. 4 der Tho. j. par. q. xliij. q̄ in p̄destinatioẽ duo sunt consideranda. s. ipa p̄ordinatio diuina et ei? effect? Quãtũ ad p̄mũ: nullo mō iuuat p̄destinatio scõz p̄cibz. sed bñ q̄ntũ ad scõm. Prouidẽtia ei cui? p̄destinatio est pars nõ subtrahit causas scõdas. Sic 3 sic p̄vident naturales effect? vt etiã ad illos ordinẽt cause naturales sine qb̄ illi effectus nõ puenirẽt. Ita p̄destinat a deo sal? alicui? vt etiã sub ordine p̄destinationis cadat q̄cqd̄ hoĩez pmouet i salutẽ: vt orõnes et hmõit: sine qb̄ aliq̄s salutẽ nõ p̄sequitur. Vñ p̄destinatos hortandũ est bñ opari et orare: qz p̄ hmõit effect? p̄destinatiois implet. Hoc Tho. Pro fundamẽ. Vultũ et sepe considerãdũ e nobis q̄inceru sum? de statu n̄ro futuro. Virgili? .x. eneid. Nescia mēs hoim̄ fati sortisq; fute. Et fm̄ Arist. j. pi herm̄. In futurũ p̄tingẽtibz nõ est determinata vitas. Act? autẽ hñani et finalis sal? aut d̄natio sũt de numero futuroz p̄tingentiũ. Sed quĩ An p̄destinatio hoĩs ad salutẽ iuuari zc. Dicẽt. vñ. Ex q̄ p̄clude qz q̄diu viuim? p̄ vñribus multiplicare debem? orõnes et bona opari: hoc faciẽdo nos certiores reddem?

Dnica. v. post pascha

de p̄destinatiōe nostra. Ido Petr^o hor-
tatur. ij. Pe. j. Satagite vt per bona opa
v̄ia certā vestrā vocationē z electionē fa-
riatis. Potest q̄ppe q̄libet nostr^o dicere il-
lud Joā. x. Opa q̄ ego facio ip̄a testimo-
niū p̄hibent de me. Sepius ḡorare debe-
mus deū z sc̄os p̄ nostra salute. In cui^o
mysteriū ip̄e ch̄ris q̄uis oīno cert^o de sua
resurrectiōe legit tamē p̄ ea orasse patrē.
Joā. xij. Et absq̄ dubio tā nostris q̄ san-
ctoz p̄cibus p̄ nobis apud deū iuuabit
nostrē p̄destinatiōis effectus. **Figura**
Preab^o Moysi in monte exiit victoria
ztra amalech obtinuit p̄plus introducen-
dus in terrā p̄missiōis. **Expone** Moyses
in mōte est q̄libet sc̄tus ex aquis hui^o mū-
di assumpt^o z collocat^o in monte celesti:
cuius p̄cib^o iuuatur fideles in paradysum
introducendi. Sed cauetē ne indurati in
p̄ctis p̄sumatis sc̄oz orōnes vobis p̄des-
t. **Figura. j.** Reg. xv. Samuel licz san-
ctus tota nocte clamās ad d̄m nō est ex-
auditus p̄ Saul obstinato in sua supbia
q̄n ablatu sit regnuz a sua posteritate. In
q̄ figurat q̄ frustra sc̄ti p̄ vobis orabunt si
p̄seueret^o in p̄ctis vestrīs. Si ḡ vultis ve-
stras z sc̄oz orōnes vobis prodesse: audi-
te illō Esa. j. Quiescite puerse agere: z di-
cite bene facere

Secūdus artē. In p̄cedēti zc. Nunc
v̄dm d̄ tertia q̄ est p̄sideratio p̄fecti
ue p̄dicionis q̄ triplex est.

Prima est sinceritas discretiōis.

Secūda est sedulitas attentiōis.

Tertia est suauitas degustatiōis.

Prima igit^o p̄dicio p̄tinens ad p̄fectionez
oratiōis d̄: sinceritas discretiōis q̄ debet
esse triplex.

Prima respectu p̄tinuatiōis.

Secūda respectu intentiōis.

Tertia respectu petitiōis.

Prima respectu p̄tinuatiōis. De hac dic̄
Iho. ij. ij. allegās Augustinū ad pbam.
Verbis rogam^o vt internū desideriū a-
crius excitet^o. Vniuersūq̄ autē rei q̄nti-
tas debet esse p̄portionata fini: sicut q̄nti-
tas p̄tionis sanitati. Ido p̄ueniens est
vt oratio vocalis tantū duret z nō plus
q̄ntum vtilis est ad excitandū internū de-
sideriū feruorē. Ip̄m autē desideriū debet
esse p̄tinuū actu vel p̄tute. Danet em̄ v̄r

tus eius in omnibus que ex charitate fi-
unt. Unde Augustinus ad probam. In
ip̄a fide: spe et charitate continuato de-
siderio semp̄ oram^o. Et hoc modo intelli-
gendū est quod dicit Lu. xvij. Oportz sp̄
orare z nunq̄ deficere: Vnd z sup̄ illud
quod dicit Mat. vj. Orātes nolite multū lo-
qui: dicit Aug^o. ad probā Nō est hoc o-
rare in multiloquio si diuini^o oretur. Ali^o est
em̄ sermo multus: alius diuini^o. Nam z
de ip̄o d̄no scriptū est q̄ p̄notauerit orā-
do: et q̄ p̄lixius orauerit: vt daret nobis
exemplū. Et postea subdit: Absit ab orō-
ne multa locutio: sed nō deficit multa p̄ca-
tio si feruens p̄seuerat intentiō. Nā multū
tum loqui in orādo est rem necessariā su-
p̄suis agere verbis. Plerūq̄ em̄ hoc nei-
gociū plus gemitib^o q̄ sermonib^o agitur

Secūda discretiō est respectu intentiōis
vt. i. feratur intentiō petētis ad gl̄iam del.
Matth. vj. Luz oratis nolite fieri sicut
hypocrite tristes q̄ volunt in angulis pla-
tearū stantes orare. Nec tamē (vt ait Au-
gustin^o lib. de sermone d̄ni in mōte) vide-
ri ab homib^o nefas est: sed ideo hoc age-
re vt ab homib^o videaris. In hui^o rei ex-
emplū ch̄ris dimissa turba ascendit in mō-
tem solus orare. Matth. xij. **Legim^o**

q̄ quidā discipul^o beati Bernardi q̄sūt
ab eo: q̄re dicit: Lauso ostio ora patrē: cū
scriptū sit: Luceat opa v̄ia bona corā ho-
minib^o zc. R̄dit sanct^o: Qui habet par-
uum lumē religiōis et modicū ignē chari-
tatis: ad modū candele est occultādus a
vento: q̄ a modico vento cito extinguit. q̄
autē habet maximā charitatis foīnacem
b̄ni accensam sive succensam cū exponit v̄e-
ro magis succendit: nec extinguit austo
p̄sp̄ritatis vel adulationis: vel vane lau-
dis: nec aquilone aduersitat^o.

Tertia
est discretiō respectu petitiōis: v̄icē discreti-
nēdo quid z quomō petendū est. Nam d̄
Jacob. iij. Petitis et non accipitis: eo q̄
male petitis. Et Aug. ps. lxxxv. Licz ex-
auditus sit diabol^o petens Job tentandū
dum. nō tamē exauditus est Ap̄s petēs
stimulū carnis remouēdū. Exaudiuē eū
quē disposuerat dānare: et nō exaudiuē
eū quē volebat saluare. Nam eger multa
petit a medico que medic^o nō dat. Nō ex-
audit ad voluntatē: vt exaudiat ad salutē

Orandū q̄ quedā sunt simpliciter et ab-
solute petenda. s. que sunt ad salutē neces-
saria. Ideo dicit dñs: Petite et accipietis:
ut gaudiū vestrū plēnū sit. In h̄mōi semp
exaudif homo quādo petit pie. i. pia affe-
ctiōe et pia intentiōe sine fictione: vtz cuz
posito bene viuendi: et pleuerant: et p se.
Aug⁹. vbi s̄. Cū illa que de⁹ laudat et p/
mittit ab illo petitis securi petite: illa em̄
p̄tito deo p̄cedunt. Alia sunt q̄ nullo mō
sunt petenda q̄ vtz p̄tra charitatē dei sūt
aut p̄titi. Talis em̄ p̄catio est multuz
deterabilis. Sicut cū q̄s petit ruinā in/
m̄icō. De q̄ Aug⁹. sup Ps̄. Cum inuo-
cas deū vt puniat inimicū tuū: et de alie/
no malo vis gaudere: participē facis deū
malicie tue: et inuocas eū nō laudās s̄ re-
p̄ndēs. Unde hoc inq̄t. fecisti et tacuisti:
existimasti inq̄ quia ero tui similis. Alia
sūt petenda sunt sub p̄dicatione tm̄. s. si sa-
luti nostre expedit et eo modo q̄ expedit
unt. s. sp̄alia. In h̄mōi em̄ sicut dicit ap̄ls
Roma. viij. Quid orem⁹ sicut oportet ne-
scimus. Aug⁹. Psal. lxxv. Quādo petit⁹
sp̄alia cū modo petite et cū timore illi cō/
mittite vt si pro sint: det/ si scit obesse non
det. Quid em̄ p̄sit vt ob sit nouit medic⁹:
nō egrotus. Idē in solito. orōne p̄missa p
sp̄alibus et eternis dicit: Eterex d̄ salu-
te corpis quid mihi sit vtile nescio: tibi do-
mine illd̄ cōmitto. Hoc tm̄ oro clementiā
tuā vt me penit⁹: uertas ad te: nihil q̄ mi-
hi repugnare facias tendēti ad te. Exē-
plum de br̄a Petronella beati Petri filia:
quā grauit̄ infirmatā noluit br̄is Pe-
trus curare quāuis alios multos curaret:
q̄ vtz sibi nō expedit̄. Vide legendā
Qui aut̄ sic orat p̄ sp̄alibus sub p̄dicatione:
et nō sp̄ accipit qd̄ petit: nō est tamē orō
sua merito si sit in statu merēdi: qm̄ sic orā-
do/ deū honorat qui q̄nc̄ sp̄alia denegat
petentib⁹: q̄ videt ea sue salutē p̄traria.
Aliquādo etiā differt exaudire vt p̄gruo
det tpe: vt dicit Aug⁹. sup Joā. Et Brey-
gort⁹ dicit: Dissimulat deus exaudire do-
lentū vocem vt augeat voluntatē: vt pur-
getur vita p̄ penā: et quietā tranquillitas
que hic inueniri nō p̄t: alibi q̄ratur.

¶ Terti⁹ articl⁹. Audistis r̄c. Cauete
ne magis tēporalia q̄ sp̄alia deside-
retis et petatis: quia veniet hora quādo ve-

litis nolitis tēporalia habita restituetis:
id est mūdo relinq̄tis. Audite regulā iur/
ris: Dolo facit qd̄ petit qd̄ restituere opt̄
eundē. ff. de regu. iur. l. In p̄demnatioe.
Pone casuz in vsurario qui petit vsuras
a debitore: ipsas em̄ restituere coget. xliij.
q. iiij. Nullus. Applica notādo q̄ qui vitā
eternā a deo petit et cū hoc sp̄alia abso-
lute: plus petit q̄ debeant. Unde q̄cūq̄
p̄sentis seculi dulcedinē haurire cupiunt:
ad suā p̄niciē petit: quia postq̄ de his
biberint: bibent de vino ire dei: De quo
Deute. xxxij. Fel draconū vinū eoz

Sermo octauus.

¶ Petite et da

Pbitur vob r̄c. Exiui a pa-
tre et veni in mundū: iterū
relinquo mundū et vado ad patrē. Joan.
xviij. Instruit nos in istis vltimis verbis
eh̄us de triplici mysterio qd̄ dat nobis
fiduciā petendi

¶ Primum est mysteriū diuine p̄cessiōis si-
ue generatiōis: cū dicit: Exiui a patre. Au-
gusti. Exiui a patre quia de patre est.

¶ Secundū est mysteriū humane redēptiōis
nis: cum dicit: Et veni in mūdum. Aug.
In mūdū venit: q̄ in mōdo corp⁹ suū or̄t.

¶ Tertium est mysteriū eterne glorificatio-
nis: cum dicit: Itē relinq̄ mundū et va-
do ad patrē: et Aug⁹. Vādum relinq̄t
corporali discessione: p̄rit ad patrē ho-
minis ascensione: nec mundū deseruit pre-
sentie gubernatione.

¶ Petite r̄c.
¶ Primus arti. An p̄ alijs sit orandū:
¶ Qd̄ nō. Si sint mali p̄hibemur ora-
re: s̄m illud Hierē. vij. Tu q̄ nolī orare p̄
p̄lo hoc: et nō obsistas mihi. Pro bonis
autē nō oportet orare: quia ip̄i p̄ seip̄s ex-
audiunt. Cōtra Jacob. v. Orate p̄ inui-
cē r̄c. R̄ndet Tho. ij. q. lxxvij. Deside-
rare debem⁹ bona nō solū nobis: s̄ etiam
alijs: Hoc em̄ p̄rinet ad rōem charitatis
frat̄ne. Iō hoc charitas req̄rit vt p̄ alijs
orem⁹. Hoc Tho. Pro funda. Hoc req̄-
rit rō amicitie vt bona inuicē velim⁹. Nā
s̄m p̄hm. vij. eth. Amicitia d̄: beniuolē-
tia mutua nō latēs: Amicitia at̄ ad alios
h̄re d̄. Qui. d̄ p̄t. S̄ p̄stād⁹ amor res